

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**  
**Чорноморський національний університет імені Петра Могили**  
**Медичний інститут**  
**Кафедра терапевтичних та хірургічних дисциплін**

**“ЗАТВЕРДЖУЮ”**

Перший проректор



**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**«Педіатрія з дитячими інфекційними хворобами»**

Спеціальність 222 «Медицина»

Розробник

Чернишов О.В.

Завідувач кафедри розробника

Зак М.Ю.

Гарант освітньої програми

Клименко М.О.

Директор інституту

Грищенко Г.В.

Начальник НМВ

Шкірчак С.І.

## 1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Педіатрія з дитячими інфекційними хворобами	
Галузь знань	22 «Охорона здоров'я»	
Спеціальність	222 «Медицина»	
Спеціалізація (якщо є)		
Освітня програма	Медицина	
Рівень вищої освіти	Магістр	
Статус дисципліни	Вибіркова	
Курс навчання	6-й	
Навчальний рік	2021-2022 н. р.	
Номери семестрів:	Денна форма	Заочна форма
	11-й, 12-й	
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	10,5 кредитів (5,5 / 5) / 315 годин	
Структура курсу: – лекції – практичні заняття – годин самостійної роботи студентів	Денна форма	Заочна форма
	- 180 (94 / 86) год. 135 ( 71 / 64) год.	
Відсоток аудиторного навантаження	52%	
Мова викладання	українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	Атестація за 11 семестр	
Форма підсумкового контролю	Залік – 12-й семестр	

## 2. Мета, завдання та заплановані результати навчання

**Метою** викладання навчальної дисципліни «Педіатрія з дитячими інфекційними хворобами» є набуття студентом знань та професійних вмінь з диференційної діагностики найбільш поширених неінфекційних та інфекційних хвороб дитячого віку, диспансерного нагляду за здоровими та хворими дітьми в амбулаторних умовах та надання невідкладної допомоги при найбільш поширених невідкладних станах у дітей на основі знань вікових анатомо-фізіологічних особливостей дитячого організму, етіології, патогенезу, класифікації, клінічних проявів, методів діагностики, лікування та профілактики найбільш поширених неінфекційних та інфекційних хвороб дитячого віку та вмінь клінічного, лабораторного та інструментального обстеження дитини з дотриманням принципів медичної етики та деонтології, набуття студентом професійних вмінь з ведення медичної документації.

**Основними завданнями** вивчення дисципліни «Педіатрія з дитячими інфекційними хворобами» є:

- Засвоєння основних теоретичних знань з найбільш поширених неінфекційних та інфекційних хвороб дитячого віку, диспансерного нагляду за здоровими та хворими дітьми в амбулаторних умовах.
- Оволодіння основними практичними навичками та вміннями з діагностики, диференційної діагностики, лікування ускладнених та неускладнених форм перебігу найбільш поширених неінфекційних та інфекційних захворювань дитячого віку;
- Оволодіння основними практичними навичками та вміннями з надання невідкладної допомоги при невідкладних станах у разі найбільш поширених неінфекційних та інфекційних хвороб дитячого віку.
- Ведення медичної документації.
- Формування у студентів морально-етичних та деонтологічних якостей при професійному спілкуванні з хворою дитиною та особами, які здійснюють догляд за дитиною.

**Міждисциплінарні зв'язки:** відповідно до навчального плану, вивчення навчальної дисципліни «Педіатрія, дитячі інфекційні хвороби» передбачено у XI – XII семестрах. До цього студентом набуті відповідні знання з основних базових дисциплін: медичної біології, нормальної анатомії, нормальної фізіології, гістології та ембріології, біоорганічної та біологічної хімії, мікробіології, вірусології та імунології, патоморфології, патофізіології, фармакології, та клінічних дисциплін: пропедевтичної педіатрії, педіатрії, терапії, хірургії, акушерства, клінічної фармакології, дитячих інфекційних хвороб з якими інтегрується програма навчальної дисципліни.

У свою чергу, дисципліна «Педіатрія з дитячими інфекційними хворобами» формує засади подальшого навчання в інтернатурі та застосування у професійній діяльності.

**Очікувані результати навчання. В результаті вивчення дисципліни студенти мають:**

1. Визначати етіологічні та патогенетичні фактори найбільш поширених соматичних та неінфекційних захворювань дитячого віку, хвороб новонароджених.
2. Класифікувати та аналізувати типову клінічну картину найбільш поширених соматичних та неінфекційних захворювань дитячого віку, хвороб новонароджених.
3. Визначати особливості захворювань новонароджених дітей.
4. Складати план обстеження та аналізувати дані лабораторних та інструментальних обстежень при типовому перебігу найбільш поширених соматичних та

неінфекційних захворювань дитячого віку, хвороб новонароджених.

5. Демонструвати володіння принципами лікування, реабілітації і профілактики хвороб новонароджених та найбільш поширених соматичних та неінфекційних захворювань дитячого віку.

6. Ставити діагноз і надавати екстрену допомогу при основних невідкладних станах у новонароджених та у дітей з найбільш поширеними соматичними та неінфекційними захворюваннями дитячого віку.

7. Проводити диференціальну діагностику та ставити попередній діагноз при типовому перебігу хвороб новонароджених та найбільш поширених дитячих неінфекційних хвороб.

8. Здійснювати оцінку прогнозу при найбільш поширених соматичних та неінфекційних захворюваннях дитячого віку, хворобах новонароджених.

9. Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у педіатрії.

10. Ставити попередній діагноз найбільш поширених інфекційних захворювань дітей.

11. Визначати етіологічні та патогенетичні фактори найбільш поширених інфекційних захворювань дітей.

12. Розрізнити особливості клінічного перебігу найбільш поширених інфекційних захворювань дітей.

13. Визначати основні напрямки лікування найбільш поширених інфекційних захворювань дітей.

14. Визначати профілактичні та протиепідемічні заходи щодо найбільш поширених інфекційних захворювань дітей.

Згідно з вимогами освітньо–професійної програми студенти повинні

**знати:**

- визначення, епідеміологію, класифікацію, етіологію та патогенез найбільш поширених неінфекційних та інфекційних захворювань дітей;
- клінічні прояви при неускладненому та ускладненому перебігу найбільш поширених неінфекційних та інфекційних захворювань дітей;
- критерії встановлення попереднього клінічного діагнозу при найбільш поширених неінфекційних та інфекційних захворюваннях дітей;
- план лабораторного та інструментального обстеження дітей при найбільш поширених неінфекційних та інфекційних захворюваннях дитячого віку;
- диференційну діагностику найбільш поширених неінфекційних та інфекційних захворювань дітей;
- критерії встановлення заключного клінічного діагнозу при найбільш поширених неінфекційних та інфекційних захворюваннях дітей;
- лікування найбільш поширених неінфекційних та інфекційних захворювань дітей;
- протокол надання невідкладної допомоги при найбільш поширених неінфекційних та інфекційних захворюваннях дітей
- профілактику найбільш поширених неінфекційних та інфекційних захворювань дітей. Організацію протиепідемічних заходів в осередку найбільш поширених інфекційних захворювань у дітей. Календар профілактичних щеплень;
- прогноз при найбільш поширених неінфекційних та інфекційних захворюваннях дітей;
- диспансерне спостереження при найбільш поширених неінфекційних та інфекційних захворюваннях дітей.
- основні принципи медичної етики та деонтології при професійному спілкуванні з хворою дитиною та особами, які здійснюють догляд за дитиною;

**вміти:**

- Визначати різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених захворювань дитячого віку
- Планувати обстеження хворої дитини та інтерпретувати отримані результати при найбільш поширених захворюваннях дитячого віку
- Проводити диференціальну діагностику та ставити попередній клінічний діагноз найбільш поширених захворювань дитячого віку
- Визначати тактику ведення хворого при найбільш поширених захворюваннях дитячого віку
- Демонструвати вміння ведення медичної документації у клініці дитячих хвороб
- Ставити діагноз і надавати екстрену допомогу при основних невідкладних станах у клініці дитячих хвороб

Розроблена програма відповідає **освітньо-професійній програмі (ОПП)** та орієнтована на формування **компетентностей:**

**загальні (ЗК) – ЗК1-ЗК3 ОПП:**

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

**фахові (ФК) – ФК1- ФК 9, ФК11, ФК16, ФК18 ОПП:**

- Навички опитування пацієнта.
- Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.
- Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.
- Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні захворювань.
- Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні захворювань.
- Здатність до визначення принципів та характеру лікування захворювань.
- Здатність до діагностування невідкладних станів.
- Здатність до визначення тактики надання екстреної медичної допомоги.
- Навички надання екстреної медичної допомоги.
- Навички виконання медичних маніпуляцій.
- Здатність до визначення тактики ведення осіб, що підлягають диспансерному нагляду.
- Здатність до ведення медичної документації.

Відповідно до освітньо-професійної програми очікувані **програмні результати навчання (ПРН)** включають вміння **ПРН11, ПРН13-18, ПРН22, ПРН25, ПРН28, ПРН30, ПРН32, ПРН33, ПРН35, ПРН41 ОПП:**

- Збирати дані про скарги пацієнта, анамнез хвороби, анамнез життя (в тому числі професійний анамнез), за умов закладу охорони здоров'я, його підрозділу або вдома у хворого, використовуючи результати співбесіди з пацієнтом, за стандартною схемою опитування хворого. За будь-яких обставин (в закладі охорони здоров'я, його підрозділі, вдома у пацієнта та ін.), використовуючи знання про людину, її органи та системи, за певними алгоритмами:

- збирати інформацію про загальний стан пацієнта (свідомість, конституція) та зовнішній вигляд (огляд шкіри, підшкірного жирового шару, пальпація лімфатичних вузлів, щитовидної та молочних залоз);

- оцінювати психомоторний та фізичний розвиток дитини;

- обстежувати стан серцево-судинної системи (огляд та пальпація ділянки серця та поверхневих судин, визначення перкуторних меж серця та судин, аускультация серця та судин);

- обстежувати стан органів дихання (огляд грудної клітки та верхніх дихальних шляхів, пальпація грудної клітки, перкусія та аускультация легенів);

- обстежувати стан органів черевної порожнини (огляд живота, пальпація та перкусія кишок, шлунку, печінки, селезінки, пальпація підшлункової залози, нирок, органів малого тазу, пальцеве дослідження прямої кишки);

- обстежувати стан кістково-м'язового апарату (огляд та пальпація);

- обстежувати стан нервової системи;

- обстежувати стан сечостатевої системи;

- оцінювати стан внутрішньоутробного розвитку плоду за даними розрахунку маси плоду та аускультация його серцебиття.

В умовах закладу охорони здоров'я, його підрозділу та серед прикріпленого населення:

- Вміти виділити та зафіксувати провідний клінічний симптом або синдром (за списком 1) шляхом прийняття обґрунтованого рішення, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані фізикального обстеження хворого, знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.

- Вміти встановити найбільш вірогідний або синдромний діагноз захворювання (за списком 2) шляхом прийняття обґрунтованого рішення, за допомогою співставлення зі стандартами, використовуючи попередні дані анамнезу хворого та дані огляду хворого, на основі провідного клінічного симптому або синдрому, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.

В умовах закладу охорони здоров'я, його підрозділу:

- Призначити лабораторне та/або інструментальне обстеження хворого (за списком 4) шляхом прийняття обґрунтованого рішення, на підставі найбільш вірогідного або синдромного діагнозу, за стандартними схемами, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.

- Здійснювати диференціальну діагностику захворювань (за списком 2) шляхом прийняття обґрунтованого рішення, за певним алгоритмом, використовуючи найбільш вірогідний або синдромний діагноз, дані лабораторного та інструментального обстеження хворого, знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.

- Встановити попередній клінічний діагноз (за списком 2) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу, використовуючи найбільш вірогідний або синдромний діагноз, дані лабораторного та інструментального обстеження хворого, висновки диференціальної діагностики, знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.

- Визначати необхідний режим праці та відпочинку при лікуванні захворювання (за списком 2), у умовах закладу охорони здоров'я, вдома у хворого та на етапах медичної евакуації, у т. ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

- Визначати необхідне лікувальне харчування при лікуванні захворювання (за списком 2), в умовах закладу охорони здоров'я, вдома у хворого та на етапах медичної

евакуації, у т. ч. у польових умовах на підставі попереднього клінічного діагнозу, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

- Визначати характер лікування (консервативне, оперативне) захворювання (за списком 2), в умовах закладу охорони здоров'я, вдома у хворого та на етапах медичної евакуації, у т. ч. у польових умовах на підставі попереднього клінічного діагнозу, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

- Визначати принципи лікування захворювання (за списком 2), в умовах закладу охорони здоров'я, вдома у хворого та на етапах медичної евакуації, у т. ч. польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

- Встановити діагноз (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини, за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, закладі охорони здоров'я, його підрозділі), у т. ч. в умовах надзвичайної ситуації, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу, використовуючи стандартні методики фізикального обстеження та можливого анамнезу, знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.

- Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувальної установи, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та використовуючи стандартні методики.

- Формувати, в умовах закладу охорони здоров'я, його підрозділу на виробництві, використовуючи узагальнену процедуру оцінки стану здоров'я людини, знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення, серед закріпленого контингенту населення: диспансерні групи хворих;

- групи здорових людей, що підлягають диспансерному нагляду (новонароджені, діти, підлітки, вагітні, представники професій, що мають проходити обов'язковий диспансерний огляд).

- Організувати проведення серед закріпленого контингенту населення заходів вторинної та третинної профілактики, використовуючи узагальнену процедуру оцінки стану здоров'я людини (скринінг, профілактичний медичний огляд, звернення за медичною допомогою), знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення, в умовах закладу охорони здоров'я, зокрема:

формувати групи диспансерного нагляду;

- організувати лікувально-оздоровчі заходи диференційовано від групи диспансеризації.

- Проводити в умовах закладу охорони здоров'я, його підрозділу:

- • виявлення і ранню діагностику інфекційних захворювань (за списком 2);

- \* первинні протиепідемічні заходи в осередку інфекційної хвороби.

- В закладі охорони здоров'я, або вдома у хворого на підставі отриманих даних про стан здоров'я пацієнта, за допомогою стандартних схем, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення:

- В закладі охорони здоров'я, або вдома у хворого на підставі отриманих даних про стан здоров'я пацієнта, за допомогою стандартних схем, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення:

- • визначати тактику обстеження та вторинної профілактики хворих, що підлягають диспансерному нагляду;

- • визначати тактику обстеження та первинної профілактики здорових осіб, що підлягають диспансерному нагляду;

- • розраховувати та призначати необхідні продукти харчування дітям першого року життя.

- Визначати наявність та ступінь обмежень життєдіяльності, виду, ступеню та тривалості непрацездатності з оформленням відповідних документів, в умовах закладу охорони здоров'я на підставі даних про захворювання та його перебіг, особливості професійної діяльності людини.

- Визначати наявність та ступінь обмежень життєдіяльності, виду, ступеню та тривалості непрацездатності з оформленням відповідних документів, в умовах закладу охорони здоров'я на підставі даних про захворювання та його перебіг, особливості професійної діяльності людини.

- На території обслуговування за стандартними методиками описових, аналітичних епідеміологічних та медико-статистичних досліджень:

- • проводити скринінг щодо виявлення найважливіших неінфекційних захворювань;

- • оцінювати в динаміці та при співставленні з середньо статичними даними показники захворюваності, в тому числі річними неінфекційними захворюваннями, інвалідності, смертності, інтегральні показники здоров'я;

- виявляти фактори ризику виникнення та перебігу захворювань;

формувати групи ризику населення. В умовах закладу охорони здоров'я, його підрозділу та серед прикріпленого населення:

• Вміти виділити та зафіксувати провідний клінічний симптом або синдром (за списком 1) шляхом прийняття обґрунтованого рішення, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані фізикального обстеження хворого, знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.

• Вміти встановити найбільш вірогідний або синдромний діагноз захворювання (за списком 2) шляхом прийняття обґрунтованого рішення, за допомогою співставлення зі стандартами, використовуючи попередні дані анамнезу хворого та дані огляду хворого, на основі провідного клінічного симптому або синдрому, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.

В умовах закладу охорони здоров'я, його підрозділу:

• Призначити лабораторне та/або інструментальне обстеження хворого (за списком 4) шляхом прийняття обґрунтованого рішення, на підставі найбільш вірогідного або синдромного діагнозу, за стандартними схемами, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.

• Здійснювати диференціальну діагностику захворювань (за списком 2) шляхом прийняття обґрунтованого рішення, за певним алгоритмом, використовуючи найбільш вірогідний або синдромний діагноз, дані лабораторного та інструментального обстеження хворого, знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.

• Встановити попередній клінічний діагноз (за списком 2) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та огічного аналізу, використовуючи найбільш вірогідний або синдромний діагноз, дані лабораторного та інструментального обстеження хворого,



висновки диференціальної діагностики, знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.

Визначати необхідний режим праці та відпочинку при лікуванні захворювання (за списком 2), у умовах закладу охорони здоров'я, вдома у хворого та на етапах медичної евакуації, у т. ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

Визначати необхідне лікувальне харчування при лікуванні захворювання (за списком 2), в умовах закладу охорони здоров'я, вдома у хворого та на етапах медичної евакуації, у т. ч. у польових умовах на підставі попереднього клінічного діагнозу, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

Визначати характер лікування (консервативне, оперативне) захворювання (за списком 2), в умовах закладу охорони здоров'я, вдома у хворого та на етапах медичної евакуації, у т. ч. у польових умовах на підставі попереднього клінічного діагнозу, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

Визначати принципи лікування захворювання (за списком 2), в умовах закладу охорони здоров'я, вдома у хворого та на етапах медичної евакуації, у т. ч. польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

- Встановити діагноз (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини, за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, закладі охорони здоров'я, його підрозділі), у т. ч. в умовах надзвичайної ситуації, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу, використовуючи стандартні методики фізикального обстеження та можливого анамнезу, знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.

- В умовах закладу охорони здоров'я або його підрозділу за стандартними методиками:

- В умовах закладу охорони здоров'я або його підрозділу за стандартними методиками:

- • проводити відбір та використовувати уніфіковані клінічні протоколи щодо надання медичної допомоги, що розроблені на засадах доказової медицини;

- • приймати участь у розробці локальних протоколів надання медичної допомоги;

- • проводити контроль якості медичного обслуговування на основі статистичних даних, експертного оцінювання та даних соціологічних досліджень з використанням індикаторів структури, процесу та результатів діяльності;

- • визначати фактори, що перешкоджають підвищенню якості та безпеки медичної допомоги.

### **3. Програма навчальної дисципліни**

Організація навчального процесу здійснюється за європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою (ЄКТС).

Програма навчальної дисципліни «Педіатрія з дитячими інфекційними хворобами» складається з таких блоків:

## **БЛОК 1.** Найбільш поширені соматичні захворювання у дітей

### *Розділи:*

1. Захворювання дітей раннього віку
2. Захворювання органів дихання у дітей.
3. Кардіоревматологія дитячого віку
4. Гастроентерологія дитячого віку
5. Захворювання сечової системи у дітей

### **Розділ 1. Захворювання дітей раннього віку**

#### **Конкретні цілі:**

1. Визначати етіологічні та патогенетичні фактори рахіту, спазмофілії, гіпервітамінозу D та білково-енергетичної недостатності.
2. Класифікувати та аналізувати типову клінічну картину рахіту, спазмофілії, гіпервітамінозу D та білково-енергетичної недостатності.
3. Складати план обстеження та аналізувати дані лабораторних та інструментальних обстежень при типовому перебігу найбільш поширених функціональних гастроінтестинальних розладів, рахіті, спазмофілії та гіпервітамінозі D у дітей раннього віку.
4. Демонструвати володіння принципами лікування, реабілітації і профілактики рахіту, спазмофілії, гіпервітамінозу D, білково-енергетичної недостатності у дітей.
5. Ставити попередній діагноз при рахіті та білково-енергетичної недостатності у дітей.
6. Здійснювати прогноз життя при рахіті, гіпервітамінозі D, білково-енергетичної недостатності у дітей.
7. Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у педіатрії.

### **Розділ 2. Захворювання органів дихання у дітей**

#### **Конкретні цілі:**

1. Визначати етіологічні та патогенетичні фактори гострих респіраторних захворювань верхніх дихальних шляхів (гострого назофарингіту, гострого фарингіту, гострого обструктивного ларингіту, гострого ларінгофарингіту, гострого трахеїту), гострого бронхіту, гострого обструктивного бронхіту, гострого бронхіоліту, рецидивуючого бронхіту, пневмонії, вроджених вад та хронічних захворювань бронхолегеневої системи у дітей.
2. Класифікувати гострі респіраторні захворювання верхніх дихальних шляхів, гострі бронхіти та пневмонії, дихальну недостатність, лихоманку, судоми, вроджені вади та хронічні захворювання бронхолегеневої системи; аналізувати типову клінічну картину гострого назофарингіту, гострого фарингіту, гострого обструктивного ларингіту (крупу), гострого ларінгофарингіту, гострого трахеїту, гострого бронхіту, гострого обструктивного бронхіту, гострого бронхіоліту, рецидивуючого бронхіту, пневмонії, дихальної недостатності у дітей, гіпертермічного синдрому та судом, нейротоксикозу, вроджених вад та хронічних захворювань бронхолегеневої системи у дітей.
3. Складати план обстеження та аналізувати дані лабораторних та інструментальних обстежень при типовому перебігу гострого назофарингіту, гострого фарингіту, гострого обструктивного ларингіту (крупу), гострого ларінгофарингіту, гострого трахеїту, гострого бронхіту, гострого обструктивного бронхіту, гострого бронхіоліту, рецидивного бронхіту, пневмонії, вроджених вад та хронічних захворювань бронхолегеневої системи у дітей.
4. Ставити попередній діагноз гострих респіраторних інфекцій верхніх дихальних шляхів, гострих бронхітів, пневмоній, вроджених вад та хронічних захворювань бронхолегеневої системи у дітей, визначати невідкладні стани при даній патології.

5. Демонструвати володіння принципами лікування, реабілітації і профілактики гострого назофарингіту, гострого фарингіту, гострого ларінгофарингіту, гострого трахеїту, гострого бронхіту, гострого обструктивного бронхіту, гострого бронхіоліту, рецидивного бронхіту, пневмонії, вроджених вад та хронічних захворювань бронхолегеневої системи у дітей.

6. Здійснювати прогноз життя при гострих респіраторних інфекціях верхніх дихальних шляхів, гострих бронхітах, пневмоніях, вроджених вадах та хронічних захворюваннях бронхолегеневої системи у дітей.

7. Визначати етіологічні та патогенетичні фактори кропив'янки, atopічного дерматиту, алергічного риніту, бронхіальної астми у дітей.

8. Класифікувати і аналізувати типову клінічну картину кропив'янки, atopічного дерматиту, алергічного риніту, бронхіальної астми у дітей.

9. Складати план обстеження та аналізувати дані лабораторних та інструментальних обстежень при типовому перебігу кропив'янки, atopічного дерматиту, алергічного риніту, бронхіальної астми у дітей.

10. Демонструвати володіння принципами лікування, реабілітації і профілактики алергічних захворювань у дітей. Надавати невідкладну допомогу при Набряку Квінке.

11. Ставити попередній діагноз при кропив'янці, atopічному дерматиті, алергічному риніті, бронхіальній астмі у дітей.

12. Здійснювати прогноз життя при кропив'янці, atopічному дерматиті, алергічному риніті, бронхіальній астмі у дітей.

13. Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації з пульмонології та алергології дитячого віку.

### **Розділ 3. Кардіоревматологія дитячого віку**

#### **Конкретні цілі:**

1. Визначати етіологічні фактори та гемодинаміку при найбільш поширених вроджених вадах серця (ВВС) у дітей (дефект міжшлуночкової перетинки (МШП), дефект міжпередсердної перетинки (МПП), тетрада Фалло, коарктація аорти, стеноз легеневої артерії, аортальний стеноз, транспозиція магістральних судин та відкрита артеріальна протока (ВАП));

2. Визначати етіологію та патогенез кардитів, інфекційного ендокардиту, кардіоміопатій, гострої ревматичної лихоманки, ЮРА та інших системних захворюваннях сполучної тканини, реактивних артропатій, порушень ритму серця та провідності у дітей.

3. Класифікувати і аналізувати типову клінічну картину найбільш поширених ВВС у дітей, кардитів, інфекційного ендокардиту, кардіоміопатій, гострої ревматичної лихоманки, ЮРА та інших системних захворювань сполучної тканини, реактивних артропатій, порушень ритму серця та провідності у дітей.

4. Складати план обстеження та аналізувати дані лабораторних та інструментальних обстежень при типовому перебігу найбільш поширених вроджених вад серця у дітей (дефект МШП, дефект МПП, тетрада Фалло, коарктація аорти, стеноз легеневої артерії, аортальний стеноз, транспозиція магістральних судин та ВАП), кардиті, інфекційному ендокардиті, кардіоміопатіях, гострій ревматичній лихоманці, ЮРА та інших системних захворюваннях сполучної тканини, реактивних артропатіях, порушеннях ритму серця та провідності у дітей.

5. Демонструвати володіння принципами лікування, реабілітації і профілактики найбільш поширених вроджених вад серця у дітей (дефект МШП, дефект МПП, тетрада Фалло, коарктація аорти, стеноз легеневої артерії, аортальний стеноз, транспозиція магістральних судин та ВАП), кардиті, інфекційному ендокардиті, кардіоміопатіях, гострій ревматичній лихоманці, ЮРА та інших системних захворюваннях сполучної тканини, реактивних артропатіях, порушеннях ритму серця та провідності у дітей.

6. Ставити попередній діагноз при найбільш поширених ВВС, гострій ревматичній

лихоманці, ЮРА та інших системних захворювань сполучної тканини, реактивних артропатіях, кардиті, кардіоміопатіях, порушеннях ритму серця та провідності у дітей.

7. Здійснювати прогноз при найбільш поширених вроджених вадах серця у дітей (дефект МШП, дефект МПП, тетрада Фалло, коарктація аорти, стеноз легеневої артерії, аортальний стеноз, транспозиція магістральних судин та ВАП), кардиті, інфекційному ендокардиті, кардіоміопатіях, гострій ревматичній лихоманці, ЮРА та інших системних захворюваннях сполучної тканини, реактивних артропатіях, порушеннях ритму серця та провідності у дітей.

8. Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації в кардіоревматології дитячого віку.

#### **Розділ 4. Захворювання органів травлення у дітей**

##### **Конкретні цілі:**

1. Визначати етіологічні та патогенетичні фактори функціональних (функціональної диспепсії, синдрому циклічної блювоти, функціонального закрепку, синдрому подразненого кишечника, малякових кольках), та органічних захворювань травного каналу, жовчевивідних шляхів та підшлункової залози у дітей.

2. Класифікувати і аналізувати типову клінічну картину функціональних (функціональної диспепсії, синдрому циклічної блювоти, кольок, функціональної діареї, функціонального закрепку, синдрому подразненого кишечника) та органічних захворювань травного каналу, жовчевивідних шляхів та підшлункової залози у дітей старшого віку.

3. Складати план обстеження та аналізувати дані лабораторних та інструментальних обстежень при типовому перебігу функціональних (функціональної диспепсії, синдрому циклічної блювоти, кольок, функціональної діареї, функціонального закрепку, синдрому подразненого кишечника) та органічних захворювань травного каналу, жовчевивідних шляхів та підшлункової залози у дітей.

4. Демонструвати володіння принципами лікування, реабілітації і профілактики функціональних та органічних захворювань травного каналу, біліарної системи та підшлункової залози у дітей.

5. Ставити попередній діагноз при функціональних та органічних захворюваннях травного каналу, біліарної системи та підшлункової залози у дітей.

6. Здійснювати прогноз життя при функціональних та органічних захворюваннях травного каналу, жовчевивідних шляхів та підшлункової залози у дітей старшого віку.

7. Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації в дитячій гастроентерології.

#### **Розділ 5. Захворювання сечової системи у дітей**

##### **Конкретні цілі:**

1. Визначати етіологічні та патогенетичні фактори інфекцій сечової системи (цистити, пієлонефриту); гломерулонефриту, хронічної ниркової недостатності та дисметаболічних нефропатій у дітей.

2. Класифікувати і аналізувати типову клінічну картину інфекцій сечової системи (цистити, пієлонефриту); гломерулонефриту, гострої та хронічної ниркової недостатності та дисметаболічних нефропатій у дітей.

3. Складати план обстеження та аналізувати дані лабораторних та інструментальних обстежень при інфекції сечової системи (циститі, пієлонефриті); гломерулонефриті, хронічній нирковій недостатності, дисметаболічних нефропатіях у дітей.

4. Демонструвати володіння принципами лікування, реабілітації і профілактики інфекцій сечової системи (цистити, пієлонефриту); гломерулонефриту, хронічної ниркової недостатності, дисметаболічних нефропатій у дітей.

5. Ставити попередній діагноз при інфекції сечової системи (циститі, пієлонефриті); гломерулонефриті, хронічній нирковій недостатності та дисметаболічних нефропатіях у

дітей.

6. Здійснювати прогноз життя при інфекціях сечової системи (циститі, пієлонефриті); гломерулонефриті, хронічній нирковій недостатності та дисметаболических нефропатіях у дітей.

7. Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації в дитячій нефрології.

## **БЛОК 2. Дитячі інфекційні хвороби**

**Розділ 1. Диференційна діагностика інфекційних захворювань з синдромом екзантеми у дітей та дитячих респіраторних захворювань. Невідкладна допомога при основних невідкладних станах.**

**Тема 1. Диференційна діагностика інфекційних захворювань із синдромом екзантеми у дітей.**

Провідні клінічні симптоми та варіанти перебігу інфекцій з синдромом екзантеми (кору, краснухи, вітряної віспи, скарлатини, псевдотуберкульозу). Диференційна діагностика синдрому екзантеми при різних інфекційних та неінфекційних захворюваннях. Тактика ведення хворих, організація протиепідемічних заходів у вогнищі інфекції при захворюваннях з синдромом екзантеми.

**Тема 2. Диференційна діагностика та невідкладні стани при дитячих респіраторних інфекціях.**

Провідні клінічні симптоми та варіанти перебігу дитячих респіраторних інфекцій (дифтерії, інфекційного мононуклеозу, паротитної інфекції, коклюшу). Диференційна діагностика різних форм дитячих респіраторних інфекцій. Диференційна діагностика синдромів ангіни та крупу при різних інфекційних та неінфекційних захворюваннях. Тактика ведення хворого з синдромом крупу. Невідкладна допомога при крупі. Особливості перебігу апноїчної форми коклюшу у дітей. Тактика ведення хворого на коклюш з метою запобігання виникнення апное. Невідкладна допомога при зупинці дихання у хворих на коклюш. Організація протиепідемічних заходів у вогнищі інфекції при дитячих респіраторних інфекціях.

**Розділ 2. Диференційна діагностика гострих кишкових інфекцій (ГКІ). Невідкладні стани при ГКІ.**

**Тема 3. Диференційна діагностика та невідкладні стани при ГКІ у дітей. Діагностика та лікування.**

Провідні клінічні симптоми та синдроми ГКІ: місцеві (гастрит, ентерит, коліт) та загальні (токсикоз, ексикоз, нейротоксикоз, токсикоз-септичний стан). Клінічні варіанти перебігу шигельозу, сальмонельозу, ешерихіозів, кишкового ієрсиніозу, вірусних діарей у дітей різного віку. Диференційна діагностика ГКІ між собою та із захворюваннями шлунково-кишкового тракту неінфекційного походження. Тактика ведення дітей, хворих на ГКІ (обстеження, показання до госпіталізації, лікування). Протиепідемічні заходи у вогнищі інфекції.

Провідні клінічні симптоми токсико-ексикозу та нейротоксикозу при ГКІ у дітей. Дані лабораторних та інструментальних досліджень при синдромах токсико-ексикозу та нейротоксикозу. Тактика лікаря загальної практики при діагностиці невідкладних станів при ГКІ у дітей, надання невідкладної допомоги.

**Розділ 3. Диференційна діагностика та невідкладні стани при нейроінфекціях у дітей.**

**Тема 4. Диференційна діагностика нейроінфекцій у дітей**

Провідні клінічні симптоми та варіанти перебігу менінгококової інфекції. Диференційна діагностика менінгококцемії із захворюваннями, що супроводжуються геморагічною висипкою (геморагічний васкуліт, тромбоцитопенічна пурпура та ін.). Провідні клінічні симптоми бактеріальних та вірусних менінгітів, їх ускладнення та

диференційна діагностика. Клініко-лабораторна характеристика первинних та вторинних енцефалітів, їх ускладнення та диференційна діагностика. Тактика ведення хворих на менингіти та енцефаліти.

**Тема 5. Невідкладні стани при нейроінфекціях у дітей. Діагностика та лікування**

Провідні клінічні симптоми інфекційно-токсичного шоку (ІТШ) при менінгококовій інфекції та набряку-набухання головного мозку (НГМ) при нейроінфекціях у дітей. Тактика ведення хворих та невідкладна допомога при ІТШ та НГМ.

**Розділ 4. Диференційна діагностика та невідкладні стани при вірусних гепатитах (ВГ) у дітей.**

**Тема 6. Диференційна діагностика та невідкладні стани при вірусних гепатитах (ВГ) у дітей**

Провідні клінічні симптоми, дані лабораторних та інструментальних досліджень при різних клінічних варіантах та в залежності від збудника ВГ. Диференційна діагностика типових та атипичних форм ВГ у дітей. Тактика ведення хворого на вірусний гепатит. Протиепідемічні заходи у вогнищі інфекції. Провідні клінічні симптоми гострої печінкової недостатності при ВГ у дітей. Показники лабораторних та інструментальних досліджень в оцінці ступеня тяжкості та прогнозу перебігу ВГ з синдромом гострої печінкової недостатності. Тактика ведення хворого на ВГ з синдромом гострої печінкової недостатності. Надання невідкладної допомоги.

**Розділ 5. Диференційна діагностика та невідкладні стани при грипі та ГРВІ у дітей. Імунопрофілактика інфекційних захворювань у дітей.**

**Тема 7. Диференційна діагностика та невідкладні стани при грипі та ГРВІ у дітей**

Провідні клінічні симптоми грипу та ГРВІ у дітей. Диференційна діагностика грипу, парагрипу, аденовірусної, респіраторно-синцитіальної (РС), риновірусної інфекції та ін. Пандемічний грип, його епідеміологічні та клініко-патогенетичні особливості. Провідні клінічні симптоми невідкладних станів, які спостерігаються при грипі та ГРВІ (гіпертермічний синдром та синдром гострого стенозуючого ларинготрахеїту). Тактика ведення хворих на грип та ГРВІ. Невідкладна допомога при невідкладних станах. Профілактика грипу та ГРВІ у дітей.

**Тема 8. Імунопрофілактика інфекційних захворювань у дітей**

Календар профілактичних щеплень. Щеплення за віком. Рекомендовані щеплення. Щеплення за станом здоров'я. Протипоказання до вакцинації. Поствакцинальні реакції та ускладнення, їх діагностика та лікування. Анафілактичний шок, діагностика та невідкладна допомога.

**Структура навчальної дисципліни**

**Блок 1**

	Тема	Лекції	Практичні заняття	СРС
<b>Розділ 1. Захворювання дітей раннього віку</b>				
1	Білково-енергетична недостатність у дітей		4	2
2	Рахіт, спазмофілія, гіпервітаміноз „Д”		4	2
<b>Розділ 2. Захворювання органів дихання у дітей</b>				
3	Гострі респіраторні інфекції верхніх дихальних шляхів у дітей. Нейротоксикоз. Гострі бронхіти у дітей		4	2

4	Вроджені вади та хронічні захворювання бронхолегеневої системи у дітей		2	4
5	Пневмонії у дітей		4	2
6	Лікування пневмоній у дітей, раціональна антибіотикотерапія		4	2
7	Бронхіальна астма у дітей. Кропив'янка		4	3
8	Атопічний дерматит. Респіраторні алергози та алергічний риніт у дітей		4	3
<b>Розділ 3. Кардіоревматологія дитячого віку</b>				
9	Неревматичний кардит. Порушення серцевого ритму та провідності у дітей		4	4
10	Серцева недостатність у дітей, кардіоміопатії		4	4
11	Вроджені вади серця у дітей		4	4
12	Лікування вроджених вад серця у дітей, профілактика інфекційного ендокардиту у дітей.		4	4
13	Гостра ревматична лихоманка, хронічна ревматична хвороба серця у дітей .		4	2
14	Набуті вади серця у дітей		4	
15	Системні захворювання сполучної тканини та реактивні артрити у дітей у дітей		4	2
<b>Розділ 4. Гастроентерологія дитячого віку</b>				
16	Функціональні гастроінтестинальні розлади травного каналу у дітей		4	2
17	Захворювання стравоходу та шлунку у дітей		4	2
18	Захворювання кишечника у дітей.		4	4
19	Захворювання біліарної системи у дітей		2	2
20	Захворювання підшлункової залози у дітей.		2	2
<b>Розділ 5. Захворювання сечової системи у дітей</b>				
21	Гломерулонефрит у дітей. Тубулоінтерстиційний нефрит. ГНН		4	3
22	Хронічна ниркова недостатність у дітей, поняття про хронічне захворювання нирок		4	2
23	Інфекції сечової системи та дисметаболічні нефропатії у дітей		4	4
24	Захист історії хвороби		4	6
	<b>Підсумковий контроль</b>		4	4
	<b>Всього годин: 165</b>		94	71
<b>Кредитів ECTS – 5,5; Аудиторна робота –57%, СРС – 43%</b>				

## Блок 2

Назви блоків і тем	Кількість годин					
	Усього	Лекції	Практичні заняття	СРС		
				Індивід.	Самост.	
<b>Розділ 1 Диференційна діагностика дитячих респіраторних та нейроінфекційних захворювань у дітей. Невідкладна допомога при основних невідкладних станах</b>						
1	Диференційна діагностика інфекційних захворювань із синдромом екзантеми у дітей.	14		8		6
2	Диференційна діагностика та невідкладні стани при дитячих	20		10	4	6

	респіраторних інфекціях					
3	Диференційна діагностика нейроінфекцій у дітей	20		10	4	6
4	Невідкладні стани при нейроінфекціях у дітей. Діагностика та лікування	16		10		6
<b>Розділ 2. Диференційна діагностика гострих кишкових інфекцій (ГКІ) та вірусних гепатитів (ВГ) у дітей. Невідкладні стани при ГКІ та ВГ</b>						
5	Диференційна діагностика ГКІ у дітей	16		8	4	4
6	Невідкладні стани при ГКІ у дітей. Діагностика та лікування	12		8		4
7	Диференційна діагностика та невідкладні стани при вірусних гепатитах (ВГ) у дітей	16		8	4	4
<b>Розділ 3. Диференційна діагностика та невідкладні стани при грипі та ГРВІ у дітей. Імунопрофілактика інфекційних захворювань у дітей.</b>						
8	Диференційна діагностика та невідкладні стани при грипі та ГРВІ у дітей	12		8		4
9	Імунопрофілактика інфекційних захворювань у дітей	12		8		4
	Підсумковий контроль № 2	12		8		4
	<b>Усього годин з блоку 2</b>	<b>150</b>		<b>86</b>	<b>16</b>	<b>48</b>
<b>Кредитів ECTS – 5,0; Аудиторна робота –56%, СРС – 44%</b>						

#### 4. Зміст навчальної дисципліни

##### 4.1 Тематичний план лекцій Лекції за програмою не передбачені

##### 4.2 Тематичний план практичних занять

##### БЛОК 1. Найбільш поширені соматичні захворювання у дітей

№	Тема	Кільк. годин
1	Білково-енергетична недостатність у дітей,	4
2	Рахіт, спазмофілія, гіпервітаміноз „Д”.	4
3	Гострі респіраторні інфекції верхніх дихальних шляхів у дітей. Нейротоксикоз. Гострі бронхіти у дітей.	4
4	Вроджені вади та хронічні захворювання бронхолегеневої системи у дітей	2
5	Пневмонії у дітей	4
6	Лікування пневмоній у дітей, раціональна антибіотикотерапія	4
7	Бронхіальна астма у дітей. Кропив'янка.	4
8	Атопічний дерматит. Респіраторні алергози та алергічний риніт у дітей	4
9	Неревматичний кардит. .Порушення серцевого ритму та провідності у дітей	4



10	Серцева недостатність у дітей, кардіоміопатії	4
11	Вроджені вади серця у дітей	4
12	Лікування вроджених вад серця у дітей, профілактика інфекційного ендокардиту у дітей.	4
13	Гостра ревматична лихоманка, хронічна ревматична хвороба серця у дітей	4
14	Системні захворювання сполучної тканини та реактивні артрити у дітей у дітей	4
15	Набуті вади серця у дітей	4
16	Функціональні гастроінтестинальні розлади травного каналу у дітей	4
17	Захворювання стравоходу та шлунку у дітей	4
18	Захворювання кишечника у дітей.	4
19	Захворювання біліарної системи у дітей	2
20	Захворювання підшлункової залози у дітей.	2
21	Гломерулонефрит у дітей. Тубулоінтерстиційний нефрит. ГНН.	4
22	Хронічна ниркова недостатність у дітей, поняття про хронічне захворювання нирок	4
23	Інфекції сечової системи та дисметаболичні нефропатії у дітей	4
24	Захист історії хвороби	4
	<b>Підсумковий контроль № 1</b>	<b>4</b>
	<b>Всього годин: 165</b>	<b>94</b>

## БЛОК 2. Дитячі інфекційні хвороби

№	Тема	Кільк. годин
1	Диференційна діагностика інфекційних захворювань із синдромом екзантеми у дітей	8
2	Диференційна діагностика та невідкладні стани при дитячих респіраторних інфекціях	10
3	Диференційна діагностика нейроінфекцій у дітей	10
4	Невідкладні стани при нейроінфекціях у дітей. Діагностика та лікування	10
5	Диференційна діагностика ГКІ у дітей	8
6	Невідкладні стани при ГКІ у дітей. Діагностика та лікування	8
7	Диференційна діагностика та невідкладні стани при вірусних гепатитах (ВГ) у дітей	8
8	Диференційна діагностика та невідкладні стани при грипі та ГРВІ у дітей	8
9	Імунопрофілактика інфекційних захворювань у дітей	8
	<b>Підсумковий контроль № 2</b>	<b>8</b>
	<b>Всього годин</b>	<b>86</b>

## 4.3. Задання для самостійної роботи

### БЛОК 1. Найбільш поширені соматичні захворювання у дітей

№ п/п	Види СРС	Кількість годин	Види контролю
1	Підготовка до практичних занять та оформлення доповідей для індивідуальних робіт	51	Поточний контроль на практичних заняттях

2	Додаткове опрацювання тем, які недостатньо розглядаються на аудиторних заняттях:	12	Підсумковий контроль
3.	Курація і написання історії хвороби	4	Підсумковий контроль та останнє заняття
4.	Підготовка до підсумкового контролю № 1	4	Підсумковий контроль
	<b>Всього годин</b>	<b>71</b>	

## БЛОК 2. Дитячі інфекційні хвороби

№	Тема	Кільк. годин
1	Диференційна діагностика інфекційних захворювань із синдромом екзантеми у дітей.	6
2.	Диференційна діагностика та невідкладні стани при дитячих респіраторних інфекціях	6
3	Диференційна діагностика нейроінфекцій у дітей	6
4	Невідкладні стани при нейроінфекціях у дітей. Діагностика та лікування	6
5	Диференційна діагностика ГКІ у дітей	4
6	Невідкладні стани при ГКІ у дітей. Діагностика та лікування	4
7	Диференційна діагностика та невідкладні стани при вірусних гепатитах (ВГ) у дітей	4
8	Диференційна діагностика та невідкладні стани при грипі та ГРВІ у дітей	4
9	Імунопрофілактика інфекційних захворювань у дітей	4
10	Індивідуальна робота студентів	16
11	Підготовка до підсумкового контролю № 2	4
	<b>Всього годин</b>	<b>64</b>

### Перелік обов'язкових індивідуальних завдань для написання історії хвороби

#### БЛОК 1. Найбільш поширені соматичні захворювання у дітей

1. Курація і доповідь історії хвороби дитини, хворої на бронхіальну астму.
2. Курація і доповідь історії хвороби дитини, хворої на пневмонію.
3. Курація і доповідь історії хвороби дитини, хворої на неревматичний кардит.
4. Курація і доповідь історії хвороби дитини, хворої на кардіоміопатію.
5. Курація і доповідь історії хвороби дитини, хворої на хронічний панкреатит.
6. Курація і доповідь історії хвороби дитини, хворої на ревматичну лихоманку.
7. Курація і доповідь історії хвороби дитини, хворої на ваду серця.
8. Курація і доповідь історії хвороби дитини, хворої на пієлонефрит.
9. Курація і доповідь історії хвороби дитини, хворої на хронічний гастродуоденіт.
10. Курація і доповідь історії хвороби дитини, хворої на дискінезію жовчовивідних шляхів.
11. Курація і доповідь історії хвороби дитини, хворої на обструктивний бронхіт.
12. Курація і доповідь історії хвороби дитини, хворої на гастродуоденіт

Додаткові індивідуальні роботи можуть бути виконані у вигляді доповідей та презентацій з метою висвітлення тем, що недостатньо вивчаються на практичних заняттях (**Вроджені вади та хронічні захворювання бронхолегеневої системи,**

інфекційний ендокардит, дисметаболічні нефропатії, захворювання кишківника у дітей ), теми надаються викладачем.

### Типові тестові задачі для розв'язування на практичних заняттях

1. Дитина народилася від матері, що є носієм HbsAg. Які профілактичні заходи треба вжити в пологовому будинку?

- A** Імуноглобулінопрофілактика відразу після народження
- B** Імуноглобулінопрофілактика через 1 місяць
- C** Трикратне введення плазмової вакцини
- D** Трикратне введення рекомбінатної вакцини
- E** Вакцинація проти гепатиту В

2. У новонародженої дитина діагностовано гемолітичну хворобу (жовтяничний варіант), що виникла на тлі резус – конфлікту. В пуповинній крові концентрація гемоглобіну становить 170 г/л, загального білірубіну – 42,5 мкмоль/л. Призначено консервативне лікування. Який із критеріїв у подальшому буде визначальним щодо необхідності проведення цій дитині замінного переливання крові?

- A** Погодинний приріст концентрації загального білірубіну крові.
- B** Рівень ретикулоцитів у крові.
- C** Вираженість жовтяничності шкірних покривів.
- D** Поява ахолічних випорожнень.
- E** Стан сечовиділення.

3. Стан недоношеної дитини погіршується на 10-й день життя з появою нападів апное, ознак дихального дистресу, зригувань і здуття живота. Під час об'єктивного огляду – немовля мляве, шкіра блідо-субіктерична з сіруватим відтінком, м'язовий тонус знижений, фізіологічні рефлексії пригнічені, температура тіла 35,9<sup>0</sup>С. У посіві крові на стерильність, взятому 2 дні тому з центрального катетера, – ріст *Pseudomonas aeruginosa*. Призначте лікування новонародженому, обравши оптимальну комбінацію антибактеріальних препаратів

- A** Цефтазидим + амікацин
- B** Цефазолін + нетроміцин
- C** Ампіцилін + гентаміцин
- D** Цефотаксим + ампіцилін
- E** Ванкоміцин + карбеніцилін

4. У хлопчика, який народився від II доношеної вагітності, II пологів наприкінці першої доби життя з'являється жовтяниця. Загальний стан дитини задовільний. Група крові дитини В(III) Rh(+), група крові матері А(II) Rh(-). Назвіть додаткове обстеження, яке дозволить підтвердити попередній діагноз.

- A** Пряма проба Кумбса
- B** Загальний аналіз крові
- C** Вміст білірубіну в сироватці крові
- D** Визначення осмотичної резистентності еритроцитів
- E** Визначення активності трансаміназ сироватки крові

5. У переношеної дитини (гестаційний вік 44 тижні, маса тіла при народженні 4100г), через 6 год після народження з'явилися фокальні судоми. При неврологічному обстеженні на 72 год життя виявлено вогнищеві неврологічні порушення: геміпарез справа, відхилення очей вбік, протилежний геміпарезу; асиметричне розширення зіниць (права зіниця більша). Нейросонографія – незначне підвищення ехогенності мозку, трансілюмінація черепа – обмежене вогнище зниженого світіння над правою скроневою ділянкою. Ліквор у нормі. Попередній діагностичний підсумок:

- A* Пологова травма, субдуральний крововилив
- B* Пологова травма, кефалогематома
- C* Гіпоксично-ішемічна енцефалопатія
- D* Внутрішньошлуночковий крововилив
- E* Менінгоенцефаліт

6. У доношеного новонародженого хлопчика (маса при народженні 3900г, гестаційний вік 39 тижнів) на першу добу життя розвинулись респіраторні розлади: задишка, аритмічне дихання, напади ціанозу. При огляді спостерігається парадоксальне дихання й відставання в акті дихання лівої частини грудної клітки. Аускультативно зліва – ослаблене дихання і крепітуючі вологі хрипи. Невропатолог діагнував лівобічний парез Дюшена-Ерба. В загальному аналізі крові змін не виявлено. Попередній діагноз?

- A* Лівобічний парез діафрагми
- B* Природжена пневмонія
- C* Респіраторний дистрес синдром
- D* Транзиторне тахіпноє новонароджених
- E* Лівобічний пневмоторакс

#### **4.4. Забезпечення освітнього процесу**

1. Мультимедійні проєктори, комп'ютери, екрани для мультимедійних презентацій, лекційні презентації.
2. Демонстраційні екрани, ноутбуки, файли у Power Point та Word з задачами «Крок-2» для практичних та підсумкових занять.
3. Залікові білети.

### **5. Підсумковий контроль**

#### **Перелік теоретичних питань до підсумкового контролю**

##### **БЛОК 1. Найбільш поширені соматичні захворювання у дітей**

1. Функціональні гастроінтестинальні розлади у дітей : етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, лікування, профілактика.
2. Синдром циклічного блювання: визначення, діагностичні критерії, лікування, профілактика.
3. Малюкові кольки та функціональний закреп у дітей раннього віку: етіологія, патогенез, клініка, діагностичні критерії, лікування, профілактика.
4. Регургітація у немовлят: діагностичні критерії, лікування,
5. Рахіт. Визначення, етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, лікування. Профілактика рахіту. Спазмофілія.

6. Гіпервітаміноз D. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, профілактика, лікування, невідкладна допомога при гострому гіпервітамінозі D, прогноз.
7. Білково-енергетична недостатність у дітей. Визначення, класифікація, клініка, профілактика, прогноз. Виведення дитини зі стану гіпотрофії.
8. Гострі респіраторні захворювання верхніх дихальних шляхів (гострий назофарингіт, гострий фарингіт, гострий ларінгофарингіт, гострий трахеїт) у дітей. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.
9. Гострий обструктивний ларингіт (круп) у дітей. Етіологія, патогенез, клініка та невідкладна допомога.
10. Терапевтичні заходи при лихоманці та судомах у дітей, хворих на ГРВІ. Нейротоксикоз.
11. Гострий бронхіт у дітей. Визначення, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.
12. Гострий обструктивний бронхіт у дітей. Визначення, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.
13. Гострий бронхіоліт у дітей. Визначення, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.
14. Рецидивний бронхіт у дітей. Визначення, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.
15. Пневмонії у дітей. Визначення, класифікація, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика пневмоній у дітей. Прогноз. Диференціальна діагностика з туберкульозом легень. Оксигенотерапія.
16. Гостра дихальна недостатність у дітей. Визначення, класифікація, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, невідкладна допомога.
17. Вроджені вади та хронічні захворювання бронхолегеневої системи у дітей. Визначення, класифікація, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика. Прогноз.
18. Атопічний дерматит у дітей. Визначення, класифікація, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика, прогноз. Атопічний марш.
19. Респіраторні алергози у дітей. Алергічний риніт у дітей. Визначення, класифікація, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика, прогноз.
20. Кропив'янка у дітей. Визначення, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика. Анафілактичний шок, невідкладна допомога. Набряк Квінке , невідкладна допомога.
21. Бронхіальна астма у дітей. Визначення. Фактори ризику та патофізіологічні механізми розвитку бронхіальної астми. Класифікація, клініка, діагностика, лікування та профілактика бронхіальної астми у дітей, прогноз.
22. Астматичний статус у дітей. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, невідкладна допомога.
23. Найбільш поширені ВВС у дітей. Етіологія, класифікація вад серця, гемодинаміка при найбільш поширених ВВС у дітей (дефекті МШП, дефекті МПП, тетраді Фалло, коарктації аорти, стенозі легеневої артерії, аортальному стенозі, транспозиції артеріальних судин та ВАП). Невідкладна допомога при задишково – цианотичному нападі.
24. Діагностика найбільш поширених ВВС у дітей. Тактика лікаря та прогноз при найбільш поширених ВВС у дітей. Консервативне лікування. Показання до кардіохірургічного лікування. Вторинна профілактика інфекційного ендокардиту.
25. Діагностика та лікування гострої та хронічної серцевої недостатності. Методи дигіталізації.
26. Кардити у дітей: визначення, класифікація, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, прогноз.

27. Кардіоміопатії у дітей: визначення, класифікація, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, прогноз.
28. Порушення ритму серця та провідності у дітей: класифікація, причини, клініка, діагностика, лікування, прогноз.
29. Гостра ревматична лихоманка у дітей. Визначення, класифікація, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, первинна та вторинна профілактика, прогноз.
30. ЮРА: визначення, класифікація, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, реабілітація, прогноз.
31. Системний червоний вовчак у дітей: визначення, класифікація, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, реабілітація, прогноз.
32. Дерматоміозит у дітей: визначення, класифікація, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, реабілітація, прогноз.
33. Системна склеродермія у дітей: визначення, класифікація, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, реабілітація, прогноз.
34. Реактивні артропатії у дітей: визначення, класифікація, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, прогноз.
35. Інфекційний ендокардит у дітей: визначення, класифікація, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, первинна та вторинна профілактика, прогноз.
36. Функціональна диспепсія у дітей діагностичні критерії, лікування,
37. Гастроєзофагеальна рефлюксна хвороба ( ГЕРХ) у дітей. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.
38. Органічні захворювання стравоходу та шлунку у дітей старшого віку.  
Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.
39. Синдром подразненого кишечника визначення, клініка, діагностика, лікування, профілактика, прогноз.
40. Неспецифічний виразковий коліт та хвороба Крона у дітей. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, прогноз.
41. Дисфункції жовчного міхура та сфінктера Одді у дітей. Етіологія, клініка, діагностика, лікування та профілактика.
42. Етіологія, клініка, діагностика, лікування та профілактика органічних захворювань біліарної системи у дітей старшого віку.
43. Екзокринна недостатність підшлункової залози у дітей. Визначення, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика, прогноз.
44. Гострий та хронічний панкреатит у дітей. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика, прогноз.
45. Інфекції сечової системи у дітей. Визначення, класифікація, диференціальна діагностика інфекцій нижніх та верхніх сечових шляхів.
46. Цистити у дітей. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика, прогноз.
47. Пієлонефрити у дітей. Визначення, етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, лікування, профілактика, прогноз.  
Гломерулонефрит у дітей. Визначення, класифікація, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика, прогноз. Гостра ниркова недостатність.
48. Хронічна ниркова недостатність у дітей. Фактори ризику виникнення, етіологія, патогенез, стадії захворювання, клініка, діагностика, лікування, профілактика, прогноз. Показання для трансплантації нирок.
49. Дисметаболическі нефропатії у дітей. Визначення, класифікація, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика, прогноз.

## **БЛОК 2. Дитячі інфекційні хвороби**

1. Кір. Клініка типових та атипівих форм. Ускладнення. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.
2. Краснуха. Диференційна діагностика набутої та вродженої краснухи. Лікування. Профілактика.
3. Вітряна віспа. Клінічна картина типових і атипівих форм вітряної віспи. Ускладнення. Диференційна діагностика. Лікування, профілактика.
4. Оперізуочий герпес. Діагностика. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.
5. Герпетична інфекція (простий герпес). Клінічні форми. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.
6. Скарлатина. Клінічна картина типових і атипівих форм. Ускладнення. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.
7. Ангіни у дітей. Етіологічні особливості залежно від віку. Клініка. Діагностика. Диференційна діагностика. Лікування. Тактика ведення хворих на ангіни вдома.
8. Псевдотуберкульоз. Диференціальна діагностика. Лікування, профілактика.
9. Дифтерія. Клінічні форми. Ускладнення. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика дифтерії.
10. Дифтерійний ларинготрахеїт. Клініка. Диференційна діагностика справжнього та несправжнього крупу. Невідкладна допомога.
11. Інфекційний мононуклеоз. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.
12. Коклюш. Особливості перебігу у дітей грудного віку. Ускладнення. Диференційна діагностика. Лікування Профілактика.
13. Апноїна форма коклюшу. Клініко-патогенетичні особливості. Профілактика зупинки дихання у дітей при коклюші. Невідкладна допомога при апное.
14. Паротитна інфекція. Клінічна картина різних форм епідемічного паротиту (паротит, субмаксиліт, сублінгвіт, панкреатит, орхіт, менінгіт та ін.). Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.
15. Менінгококова інфекція. Клінічні форми. Особливості перебігу у дітей 1-го року життя. Диференційна діагностика менінгококцемії. Лікування. Профілактика.
16. Інфекційно-токсичний шок при менінгококцемії. Діагностика. Невідкладна допомога.
17. Бактеріальні та вірусні менінгіти у дітей. Клінічні особливості в залежності від віку дитини. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.
18. Енцефаліти у дітей. Етіологічна структура. Клінічні особливості. Лабораторна та інструментальна діагностика. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.
19. Набряк-набухання головного мозку при менінгітах та енцефалітах у дітей. Діагностика. Невідкладна допомога.
20. Поліомієліт. Клінічні форми. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.
21. Ентеровірусна інфекція. Клінічні форми. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.
22. Шигельози у дітей. Особливості перебігу в різних вікових групах. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.
23. Сальмонельози у дітей. Особливості перебігу в різних вікових групах. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.
24. Ешерихіози у дітей. Клінічні особливості у дітей різних вікових груп залежно від збудника. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.
25. Гострі кишкові інфекції у новонароджених. Етіологічна структура. Клінічні особливості. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.
26. Ірсиніоз кишковий. Особливості перебігу у дітей різного віку. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.
27. Ротавірусна інфекція. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.
28. Токсико-ексикоз при гострих кишкових інфекціях. Етіологічна структура. Види

ексикозу. Клініко- лабораторна діагностика. Невідкладна допомога.

29. Нейротоксикоз при гострих кишкових інфекціях. Етіологічна структура. Клініко-лабораторна діагностика. Невідкладна допомога.

30. Вірусний гепатит А. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.

31. Вірусний гепатит В. Особливості перебігу у дітей раннього віку. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.

32. Особливості діагностики і перебігу вірусних гепатитів С, D, E та інших у дітей. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.

33. Гостра печінкова недостатність при вірусних гепатитах у дітей. Клініко-лабораторна діагностика. Невідкладна допомога.

34. Грип. Клінічний перебіг. Особливості у дітей раннього віку. Ускладнення. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика. Невідкладна допомога при гіпертермічному та судомному синдромі.

35. Грип пандемічний. Особливості епідеміології та клініки на сучасному етапі. Ускладнення. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.

36. Парагрип. Особливості клінічних проявів. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.

37. Гострий стенозуючий ларинготрахеїт (ГСЛТ) при ГРВІ у дітей. Діагностика. Диференційна діагностика зі справжнім крупом. Невідкладна допомога.

38. Респіраторно-синцитіальні інфекції у дітей. Особливості клінічних проявів. Диференційна діагностика. Лікування, профілактика.

39. Аденовірусна інфекція. Особливості перебігу у дітей раннього віку. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.

40. ВІЛ-інфекція / СНІД у дітей. Клініка. Діагностика. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.

41. TORCH-інфекції: токсоплазмоз, краснуха, цитомегаловірусна інфекція, герпетична інфекція. Клінічні прояви вроджених та набутих форм в залежності від шляху та термінів зараження. Лабораторна діагностика гострих, реактивованих та латентних форм. Принципи лікування та профілактики.

42. Імунопрофілактика дитячих інфекційних хвороб. Організація профілактичних щеплень дітям. Протипоказання до вакцинації. Поствакцинальні реакції та ускладнення, їх діагностика та лікування.

43. Анафілактичний шок при щепленні. Діагностика, невідкладна допомога.

### **Перелік практичних завдань та робіт до підсумкового контролю**

1. Збір анамнезу хвороби і життя.
2. Оцінка загального стану дитини.
3. Об'єктивне обстеження хворої дитини.
4. Формулювання попереднього діагнозу.
5. Призначення додаткових обстежень.
6. Диференціальна діагностика.
7. Призначення курсу лікування.
8. Заходи первинної і вторинної профілактики.
9. Диспансеризація хворого.
10. Вміння виписати рецепти препаратів, що використовуються в лікуванні патології, що вивчається. Знати основні групи препаратів, що використовуються для лікування.
11. Надання невідкладної допомоги при невідкладних станах у дітей, що можуть супроводжувати соматичні захворювання, що вивчаються.



**«0» варіант залікового білету**

**Чорноморський національний університет імені Петра Могили**

Освітньо-кваліфікаційний рівень – магістр

Галузь знань: 22 Охорона здоров'я

спеціальність 222 Медицина

Навчальна дисципліна – **ПЕДІАТРИЯ З ДИТЯЧИМИ ІНФЕКЦІЙНИМИ ХВОРОБАМИ**

**Варіант № 0**

1. Реактивні артропатії у дітей: визначення, класифікація, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, прогноз.– **максимальна кількість балів – 20.**
2. Дисфункції жовчного міхура та сфінктера Одді у дітей. Етіологія, клініка, діагностика, лікування та профілактика. – **максимальна кількість балів – 20.**
3. Нейротоксикоз при гострих кишкових інфекціях. Етіологічна структура. Клініко-лабораторна діагностика. Невідкладна допомога. – **максимальна кількість балів – 20.**
4. ВІЛ-інфекція / СНІД у дітей. Клініка. Діагностика. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика. – **максимальна кількість балів – 20.**

*Затверджено на засіданні кафедри «терапевтичних та хірургічних дисциплін»,  
протокол № \_\_\_ від «\_\_» \_\_\_\_\_ 2020 р.*

**Завідувач кафедри**

**с.н.с. ЗакМ.Ю.**

**Екзаменатор**

**доцент б.в.з. Чернишов О.В.**

**Приклад підсумкової контрольної роботи**

**Вирішення задач Крок-2**

1. Дитина доношена, від першої вагітності. Матері 32 роки. Показники за шкалою Апгар при народженні низькі. На протязі тижня стан дитини залишався важким. Виписан із пологового будинку на 20-й день життя. Лікарями не спостерігався, бо мати виїхала до родичів у село. На момент огляду дитині 6 місяців, знаходиться на природному вигодовуванні, отримує 2 рикорми, соки. Стежить за предметом, не сидить, має виражений гіпертонус м'язів-згиначів рук і ніг із тенденцією до перехресту ніг, викликаються ладонно-ротовий, пошуковий рефлекс та рефлекс Робінсона. Вкажіть що відповідає віковій нормі?

це пов'язано?

- A** Слабка вираженість капсули лімфатичних вузлів
- B** Глибоке залягання лімфатичних вузлів
- C** Добрий розвиток підшкірної клітковини в місцях накопичення лімфатичних вузлів
- D** Вплив фізіологічної м'язової гіпертонії
- E** Відсутність лімфатичних вузлів у цьому віці

2. Дитині 3 доба життя. Шкіра жовтяниста. Дитина млява, не реагує на зовнішні підрядники. Гіпертермія до 38,3. ЧД 72 у хв. А Смектальний рефлекс

- B** Ладонно-ротовий рефлекс.
- C** Пошуковий рефлекс.
- D** Рефлекс Робінсона.
- E** Гіпертонус м'язів–згиначів рук і ніг.

3. У новонародженої дитини ліва рука розігнута у всіх суглобах, лежить уподовж тулубу, пронована в передпліччі. Активні рухи в ліктьовому суглобі відсутні, в плечовому суглобі – збережені. Кисть сплюснена, атрофована холодна на дотик, пасивно звисає. Хапальний і долонно-ротовий рефлекс на хворій стороні відсутні. Встановіть вірогідний діагноз.

- A** Нижній дистальний тип акушерського парезу (Дежерін-Клюмпке)
- B** Природжений поліомієліт
- C** Верхній проксимальний тип акушерського парезу (Ерба-Дюшена)
- D** Тотальний тип акушерського парезу
- E** Природжена гемігіпоплазія

4. Педіатр проводить оцінку фізичного розвитку доношеної дитини 17-днів, яка при народженні мала масу тіла – 3400 г, довжину – 52 см. Лікар вважає, що дитина розвинута згідно віку. Яка прибавка маси тіла найбільш вірогідно стала основою для такого заключення?

- A** 200 г
- B** 100 г
- C** 150 г
- D** 50 г
- E** 300 г

5. При огляді новонародженої дитини лікар не зміг пропальпувати у нього периферичні ліфатичні вузли. З чим найбільш вірогідно Аускультативно в нижніх відділах легень крепітуючі хрипи. ЧСС 178. Печінка збільшена до 5 см, селезінка - до 3 см. Призначте тактику лікування новонародженого

- A** Антибактеріальна, інфузійна терапія, респіраторна підтримка.
- B** Антибактеріальна, імунокоригуюча терапія
- C** Антибактеріальна, глюкокортикоїдна, посиндромна терапія
- D** Антибіотики, плазматрансфузія
- E** Антибіотики, гемотрансфузії, вітамінотерапія

6. Новонароджена дитина від 3 вагітності, 1 пологів При народженні шкіра рожева. Гемоглобін крові 100 г/л, еритроцити -  $3,6 \times 10^{12}$ /л . Білірубін крові з пупкової вени 60 мкмоль/л. Група крові матері O(I) резус негативна, у дитини O(I), резус позитивна. Реакція Кумбса позитивна. Який вид жовтяниці лежить в основі даного стану. Визначте тактика лікування.

- A** Гемолітична
- B** Парехіматозна
- C** Механічна
- D** Синдром згущення жовчі
- E** Атрезія жовчовивідних шляхів.

7. Дитина народилася з вагою 4,5 кг. Під час пологів слабкість пологової діяльності та її стимуляція. В аналізі крові еритроцити  $6,2 \times 10^{12}$  /л, гемоглобін 160 г/л,

гематокрит 0,59. Через 6 годин еритроцити  $3,2 \times 10^{12}/л$ , гемоглобін 100 г/л, гематокрит 0,64. При обстеженні ЧД 56 за хв., ЧСС – 175 уд за хв.. А/Т 34/16, середній 18 мм рт ст..  
Визначте тактика лікування.

- A* Гемотрансфузія, гемостатична терапія
- B* Гемотрансфузія, інгібітори протеоліза
- C* Викасол, свіжозаморожена плазма.
- D* Рефортан, гепарин.
- E* Глюкокортикоїди, суха плазма.

8. У новонародженого 3 діб з респіраторним дистрес-синдромом спостерігається погіршення стану: млявість, пригнічення рефлексів, дифузний ціаноз, роздування ніздрів, тахіпное 90 за хвилину, западіння нижньої половини грудної клітки на вдиху, виразна рефракція мечеподібного відростку, дистантні експіраторні хрипи. При аналізі кислотно-лужного балансу та газового складу крові: РаО<sub>2</sub> - 45 мм рт.ст., РаСО<sub>2</sub> - 70 мм рт.ст., рН - 7,1. Виберіть найбільш оптимальний метод респіраторної терапії.

- A* Примусова штучна вентиляція легень з режимом постійного позитивного тиску в дихальних шляхах
- B* Допоміжна апаратна вентиляція легень
- C* оксигенотерапія через лицьову маску
- D* СДПІТ за Грегорі
- E* гіпербарична оксигенація

## 6. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

### Методи контролю

- Опитування (перевірка теоретичних знань та практичних навичок).
- Тестовий контроль.
- Написання огляду наукової літератури (рефератів), виконання індивідуальних завдань, їх захист.

**Поточний контроль.** Перевірка на практичних заняттях теоретичних знань і засвоєння практичних навичок, а так само результатів самостійної роботи студентів. Контролюються викладачами відповідно до конкретної мети навчальної програми. Оцінка рівня підготовки студентів здійснюється шляхом: опитування студентів, рішення й аналізу ситуаційних завдань і тестових завдань, інтерпретації результатів експериментальних і клініко-лабораторних досліджень, контролю засвоєння практичних навичок.

**Проміжний контроль.** Перевірка можливості використання студентами для клініко-діагностичного аналізу отриманих теоретичних знань і практичних навичок по всіх вивчених темах, а так само результатів самостійної роботи студентів. Здійснюється на останньому занятті за розділом шляхом здачі практичних навичок, рішення ситуаційних завдань і тестування.

**Підсумковий контроль** проводиться по завершенню вивчення всіх тем модулю на останньому контрольному занятті семестру. Включає теоретичну і практичну частини.

З метою встановлення результатів навчання з педіатрії з дитячими інфекційними хворобами проводиться також **підсумковий контроль у формі заліку.**

До підсумкового контролю допускаються студенти, які відвідали всі передбачені навчальною програмою лекції, аудиторні навчальні заняття, виконали в повному обсязі самостійну роботу й у процесі навчання набрали кількість балів, не менше, ніж мінімальну – **70 балів у осінньому семестрі та 40 балів у весняному семестрі**. До заліку допускаються студенти, які склали підсумкові контролю за блоками 1 та 2.

#### **Розподіл балів, які отримують студенти**

**В осінньому семестрі, позитивна оцінка на кожному практичному занятті може бути від 2 до 5 балів. Оцінка нижче 2 балів означає «незадовільно», заняття не зараховане і підлягає відпрацюванню в установленому порядку.** На підсумковому контролі за блоком 1 студент може максимально отримати 80 балів. Контроль вважається пройденим, якщо студент набрав не менше ніж 50 балів.

**У весняному семестрі, позитивна оцінка на практичному занятті може бути від 4,5 до 9 балів. Оцінка нижче 4,5 бали означає «незадовільно», заняття не зараховане і підлягає відпрацюванню в установленому порядку.** На підсумковому контролі за блоком 2 студент може максимально отримати 40 балів. Контроль вважається пройденим, якщо студент набрав не менше ніж 30 балів.

На заліку студент може максимально отримати 80 балів. Залік вважається складеним, якщо студент отримав не менше 50 балів.

#### **Оцінка успішності студента**

<b>Вид діяльності (завдання)</b>	<b>Максимальна кількість балів</b>
<b>БЛОК 1</b>	
Теми практичних занять з 1-ї по 24-ту	5 балів за кожно з тем
<b>Всього за 24 теми</b>	<b>120</b>
<b>Підсумковий контроль № 1</b>	<b>80</b>
<b>Разом за блоком 1</b>	<b>200</b>
<b>БЛОК 2</b>	
Теми практичних занять з 1-ї по 9-ту	9 балів за кожно з тем
<b>Всього за 9 тем</b>	<b>80</b>
<b>Підсумковий контроль № 2</b>	<b>40</b>
<b>Разом за блоком 2</b>	<b>120</b>
<b>Залік</b>	<b>80</b>
<b>Разом за блоком 2 та заліком</b>	<b>200</b>

#### **Критерії оцінювання знань**

**Оцінкою 5 балів в осінньому семестрі (9-8 балів у весняному семестрі), 71-80 балів на підсумковому контролі в осінньому семестрі (38–40 балів у весняному семестрі) та 71-80 балів на заліку (А за шкалою ECTS та 5 за національною шкалою) відповідь студента оцінюється, якщо вона демонструє глибокі знання всіх теоретичних положень і вміння застосовувати теоретичний матеріал для практичного аналізу і не має ніяких неточностей.**

**Оцінкою 4 балів в осінньому семестрі (6-7 балів у весняному семестрі), 61-70 балів на підсумковому контролі в осінньому семестрі (35–37 балів у весняному**

семестрі) та 61-70 балів на заліку (B та C за шкалою ECTS та 4 за національною шкалою) відповідь оцінюється, якщо вона показує знання всіх теоретичних положень, вміння застосовувати їх практично, але допускаються деякі принципові неточності.

Оцінкою 3 бали в осінньому семестрі (5-6 балів у весняному семестрі), 50-60 балів на підсумковому контролі в осінньому семестрі (30-34 бали у весняному семестрі) та 50-60 балів на заліку (D та E за шкалою ECTS та 3 за національною шкалою) відповідь студента оцінюється за умови, що він знає головні теоретичні положення та може використати їх на практиці.

## 7. Рекомендована література

### Основна

1. Майданник В.Г. Педиатрия. Учебник (2-е издание, испр. и доп.). – Харьков: Фолио, 2002. – 1125 с.
2. Дитячі хвороби. За ред. В.М.Сідельникова, В.В.Бережного. К.:Здоров'я, 1999. – 734 с.
3. Накази МОЗ України: "Про удосконалення амбулаторно-поліклінічної допомоги дітям в Україні", "Про удосконалення організації медичної допомоги дітям підліткового віку" та по протоколах за спеціальностями: "Дитяча урологія", "Дитяча нейрохірургія", "Дитяча терапевтична стоматологія", "Дитяча токсикологія", "Дитяча анестезіологія", "Дитяча нефрологія", "Дитячі інфекційні хвороби", "Дитяча імунологія", "Дитяча хірургія", "Дитяча офтальмологія", "Педіатрія", "Дитяча пульмонологія". К.-2005.- 414 с.
4. Протоколи надання медичної допомоги дітям за спеціальністю «Дитяча ендокринологія». -Наказ Міністерства охорони здоров'я України 27.04.2006 N 254 120 с. в редакції наказу МОЗ України від 03.02.2009 № 55
5. Про затвердження Протоколу медичного догляду за новонародженою дитиною з малою масою тіла при народженні.- Наказ Міністерства охорони здоров'я України 29.08.2006 N584 – 42 с.
6. Про затвердження клінічного протоколу надання неонатологічної допомоги дітям „Жовтениця новонароджених”.- Наказ Міністерства охорони здоров'я України 27.04.2006N255 – 34 с.
7. Про затвердження протоколів лікування дітей за спеціальністю "Дитяча гастроентерологія".- Наказ Міністерства охорони здоров'я України 10.08.2013 N 56 – 56 с.
8. Про затвердження протоколів надання медичної допомоги дітям за спеціальністю "Дитяча гематологія".- Наказ Міністерства охорони здоров'я України 20.07.2005 N 364 –10 с.
9. Про затвердження Протоколів діагностики та лікування алергологічних хвороб у дітей. -Наказ МОЗ України № 767 від 27.12.2005 -
10. Про затвердження Протоколів діагностики та лікування кардіоревматологічних хвороб у дітей. - Наказ Міністерства охорони здоров'я України 19.07.2005 N 362 –35 с.
11. Медицина дитинства. За редакцією П.С.Мощича.- К.:Здоров'я, 1994. – Т. 1 - 4. - 2350 с.
12. Шабалов Н.П. Детские болезни. Учебник.-Питер-Ком, С-Пб.,2002.-1080с.
13. Шабалов Н.П. Неонатология. В 2-х томах. Спец.л-ра. С.-Петербург, 1996, - Том I. 492 с., Том II. - 505 с.
14. Nelson textbook 18<sup>th</sup> Edition by Robert M. Kliegman, MD, Richard E. Behrman, MD, Hal B. Jenson, MD and Bonita F. Stanton, MD. Видавництво: SAUNDERS

## Додаткова

1. Аряев М.Л. Неонатология.- Київ: «АДЕФ - Україна.», 2006.- 754 с
2. Аряев М.Л., Волосовец А.П., Котова Н.В., Старикова А.А., Кононенко Н.А. Пульмонология детского возраста- Киев: Здоров'я, 2004.-608с.
3. Балаболкин М.И. Эндокринология. М.:Медицина, 1989. – 416 с.
4. Безруков Л.О., Волосовец О.П., Шунько Є.Є., Кривоустов С.П., Годованець Ю.Д., Мигаль В.Г. Неонатология. Чернівці, 2000. – 235 с.
5. Белозеров Ю.М. Детская кардиология. – М.:Медпресс-информ. – 2004. – 600с.
6. Белоконь Н.А., Кубергер М.Б. Болезни сердца и сосудов у детей. В 2-х том.- М.:Медицина, 1987.- 928 с.
7. Возианов А.Ф., Майданник В.Г., Бидный В.Г., Багдасарова И.В. Основы нефрологии детского возраста.- К.: Книга плюс, 2002.- 348 с.
8. Волосовец А.П., Кривоустов С.П., Криворук І.М., Черній О.Ф. Навчальний посібник з дитячої ендокринології - Тернопіль: Укрмедкнига, 2004.-495с.
9. Волосовец А.П., Кривоустов С.П., Манолова Э.П., Ершова И.Б., Бойченко П.К. Лабораторные исследования в практической педиатрии - Луганск, 2003.-131с.
10. Волосовец О.П., Кривоустов С.П., Нагорна Н.В., співав. Завдання з біоетики та медичної деонтології для педіатрів-Донецьк: Донбас, 2004. - 84 с.
11. Волосовец А.П., Нагорна Н.В., Кривоустов С.П., Острополец С.С., Бордюгова О.В. Диагностика, терапія та профілактика дефіцитних анемій у дітей – Донецьк: СПД Дмитренко Л.Р., 2007. – 38 с.
12. Волосовец О.П., Савво В.М., Кривоустов С.П. Вибрані питання дитячої кардіоревматології – Х.: «ТНЦ», 2006 – 256 с.
13. Волосовец А.П., Юлиш Е.И. Рациональная антибиотикотерапия респираторных заболеваний у детей-Донецк:Регина, 2005.-389с.
14. Гусель В.А. Маркова И.В. Справочник педиатра по клинической фармакологии.- Л.: Медицина,1989.- 320 с.
15. Жуковский М.Н. Детская эндокринология. М".Медицина", 1982. – 448 с.
16. Запорожан В.Н., Аряев Н.Л. ВИЧ – инфекция и СПИД. -К, Здоров'я,-1994.-623 с.
17. Игнатова М.С., Вельтишев Ю.Е. Детская нефрология.-М.:Медицина, 1989.- 456 с.
18. Клиническая ревматология. Под ред. Х.Л.Ф.Каррея. М.: «Медицина». – 1990. – 448 с.
19. Ласиця О.І., Ласиця Т.С., Недельська С.М. Алергологія дитячого віку. – К.: Книга Плюс, - 2004. – 368 с.
20. Насонова В.А., Остапенко М.Г. Клиническая ревматология. М:"Медицина", 1990. – 592 с.
21. Майданник В.Г. Рахит у детей: Современные аспекты – Нежин: ООО «Видавництво „Аспект-Поліграф”», 2006.- 116 с.
22. Майданник В.Г. Гломерулярные болезни почек у детей.- К.: Знання України, 2002.- 228 с.
23. Майданник В.Г. Тубулоинтерстициальные болезни почек у детей.- К.: Знання України, 2002.- 156 с.
24. Майданник В.Г. Клинические рекомендации по диагностике и лечению острой пневмонии у детей. – К.: Знання України, 2002.- 106 с.
25. Майданник В.Г. Современные макролиды (Фармакодинамика, фармакокинетика и клиническое применение).- К.: Фарм Арт, 2002.- 296 с.
26. Майданник В.Г., Майданник И.В. Справочник современных лекарственных средств.- М.: АСТ; Харьков: Фолио, 2005.-1024 с.
27. Майданник В.Г., Митин Ю.В. Диагностика, лечение и профилактика

воспалительных заболеваний дыхательных путей у детей.– К.: ООО «ИЦ Медпротинформ», 2006.- 288 с.

28. Маркевич В.Е., Майданник В.Г., Павлюк П.О. та ін. Морфофункціональні та біохімічні показники у дітей і дорослих.- Київ-Суми: МакДен, 2002.- 268 с.

29. Маркова И.В., Шабалов Н.П. Клиническая фармакология новорожденных. Сотис, С.- Петербург, 1993. - 374 с.

30. Михельсон В.А., Алмазова И.Г., Неудахин Е.В. Коматозные состояния у детей. Л."Медицина",1988. – 224 с

31. Москаленко В.Ф., Волосовець О.П., Яворівський О.П., Булах І.Є., Остапик Л.І., Палієнко І.А., Мруга М.Р. (ред.) Крок 2. Загальна лікарська підготовка. Частина 2. Педіатрія, акушерство та гінекологія, гігієна. -Київ: Nova Knyha Publ.,2005.-404с.

32. Мощич П.С., Сидельников В.М., Кривченя Д.Ю. Кардиология детского возраста.- К.:Здоровье, 1986.- 550 с.

33. Накази МОЗ України «Про удосконалення амбулаторно-поліклінічної допомоги дітям в Україні», «Про удосконалення організації медичної допомоги дітям підліткового віку», та по протоколах за спеціальностями «педіатрія» та ін. МОЗ України. – Київ, 2005 р. – 414 с.

34. Неотложные состояния в педиатрии. Под ред. В.М.Сидельникова. К.: Здоровье, 1994. – 601 с.

35. Неонатология. Под ред. Т.Л.Гомеллы, М.Д.Каннигам. М.,Мед.,1995. - 636 с.

36. Педиатрия. Под ред. Дж.Грефа. М.: Практика, 1997. - 911 с.

37. Первинна артеріальна гіпертензія у дітей та підлітків /За ред. В.Г. Майданника, В.Ф.Москаленка. - К.-2007.-389 с.

38. Підручник з реанімації новонароджених. Американська Кардіологічна Асоціація та Академія Педіатрії, Свічадо, Львів, 1994. - 6-55 с.

39. Потемкин В.В. Эндокринология.М."Медицина",1986. – 429 с.

40. Прохоров Є.В., Волосовець О.П., Гелескул Л.М., співавтори. Гастроентерологія дитячого віку - Тернопіль: Укрмедкнига, 2004. - 160 с.

41. Рачинский В.Г.,Таточенко В.К. Руководство по пульмонологии детского возраста. – М.: Медицина, 1990. – 356 с.

42. Резник Б.Я., Зубаренко А.В. Практическая гематология детского возраста. – К.: Здоровье, 1989. – 400 с.

43. Сидельников В.М., Мигаль В.Г., Безруков Л.Г. Практическая аллергология детского возраста. – К.: Здоровье, 1986. – 156 с.

44. Ситуаційні завдання з педіатрії /За ред. чл.-кор. АМН України, проф. В.Г. Майданника.- К., 2006.- 204 с.

45. Справочник участкового педиатра. Под ред.И.Н.Усова. – Минск: Беларусь, 1991. – 339 с.

46. Сэнфорд Дж., Гилберт Д., Гербердинг Дж., Сэнде М. Антимикробная терапия. М.:Практика, 1996. – 219 с.

47. Тестові завдання з педіатрії / За ред. чл.-кор. АМН України, проф. В.Г. Майданника.- К., 2007.-429 с.

48. Хертл М. Дифференциальная диагностика в педиатрии.- М.:Медицина, 1990. - 1064 с.

49. Богадельников И. В. Дифференциальный диагноз важнейших инфекционных заболеваний у детей. - Симферополь. 1999. – 528 с

50. Менингиты у детей / И.В.Богадельников, Л.Х.Горишняк, Г.М.Кушнир и др.: Под ред. проф. И.В.Богадельникова, М.В.Лободы.- Издательство «Крым-Фарм-Трейддинг»: Симферополь – Киев, 2002.– 448

51. В.Г. Майданник,- Римські критерії IV (2016): що нового? Міжнародний журнал педіатрії, акушерства та гінекології Том 10. с 8-18

52. Jeffrey S. Hyams , Carlo Di Lorenzo, Migue Childhood Functional Gastrointestinal Disorders: Child/Adolescent, Gastroenterology 2016;150:1456–146

53. Marc A. Benninga, Samuel Nurko, Christophe Faure, Paul E.etc Childhood Functional Gastrointestinal Disorders: Neonate/Toddler Gastroenterology 2016;150:1443– 1455

54. Уніфіковані клінічні протоколи медичної допомоги дітям із захворюваннями органів травлення Від 29.01.2013 р. № 59

55. В.Г. Майданник, М.В. Хайтович, В.В. Корнейчук, -Заболевания пищевода, желудка и двенадцатиперстной кишки у детей- Киев: ВБ «Аванпост-Прим», 2008, - 432с

### Інформаційні ресурси

1. Накази МОЗ України: "Про удосконалення амбулаторно-поліклінічної допомоги дітям в Україні", "Про удосконалення організації медичної допомоги дітям підліткового віку" та по протоколах за спеціальностями: "Дитяча нефрологія", "Дитячі інфекційні хвороби", "Дитяча імунологія", "Педіатрія", "Дитяча пульмонологія". К.-2005.- 414 с.

[http://lviv.medprof.org.ua/uploads/media/Про\\_удосконалення\\_амбулаторно-поліклінічної\\_допомоги\\_дітям\\_в\\_Україні.pdf](http://lviv.medprof.org.ua/uploads/media/Про_удосконалення_амбулаторно-поліклінічної_допомоги_дітям_в_Україні.pdf)

<http://mozdocs.kiev.ua/view.php?id=2111>

2. Державний формуляр лікарських засобів. ДП «Державний експертний центр МОЗ України». - Випуск сьомий. – К. 2015 <http://www.apteka.ua/article/322672>

3. Міжнародна класифікація хвороб і причин смерті, 10-й перегляд (МКХ-10) <http://mkb-10.com>

4. Про затвердження протоколів надання медичної допомоги дітям за спеціальністю "Дитяча гематологія".- Наказ Міністерства охорони здоров'я України 20.07.2005 N 364 –10 с. [http://www.gov.lica.com.ua/b\\_text.php?base=1&id=564544&type=3](http://www.gov.lica.com.ua/b_text.php?base=1&id=564544&type=3)

5. Протоколи надання медичної допомоги дітям за спеціальністю «Дитяча ендокринологія». -Наказ Міністерства охорони здоров'я України 27.04.2006 N 254 120 с. в редакції наказу МОЗ України від 03.02.2009 № 55 [http://search.ligazakon.ua/l\\_doc2.nsf/link1/MOZ6018.html](http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MOZ6018.html)

6. Наказ МОЗ України №152 від 04.04.2005 р. „Про затвердження Протоколу медичного догляду за здоровою новонародженою дитиною”. – Київ, 2005. – 29 с. <http://ukraine.uapravo.net/data/base21/ukr21220.htm>

7. Наказ МОЗ України від 29.03.2006 N 179 «Порядок реєстрації живонароджених і мертвонароджених» <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0427-06>

8. Наказ МОЗ України 27.04.2006 N255 «Про затвердження клінічного протоколу надання неонатологічної допомоги дітям „Жовтятиця новонароджених».- 34 с. <http://ukraine.uapravo.net/data/base09/ukr09578.htm>

9. Наказ №584 від 29.08.2006 «Протокол медичного догляду за новонародженою дитиною з малою масою тіла при народженні». <http://ukraine.uapravo.net/data/base05/ukr05859.htm>

10. Наказ МОЗ України №234 від 10.05.2007 р. «Про організацію профілактики внутрішньолікарняних інфекцій в акушерських стаціонарах». – Київ, 2007. -77 с. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0694-07>

11. Наказ МОЗ №149 від 20.03.2008 «Клінічний протокол медичного догляду за здоровою дитиною віком до 3 років» <http://ukraine.uapravo.net/data2008/base09/ukr09572/index.htm>

12. Наказ МОЗ України № 484 від 21.08.2008 „Про затвердження клінічного Протоколу надання допомоги новонародженій дитині з дихальними розладами» - 58с. <http://www.uapravo.net/akty/postanowa-resolution/akt3dndi3a/index.htm>

13. Наказ МОЗ №225 від 28.03.2014 р. «Початкова, реанімаційна і після реанімаційна допомога новонародженим в Україні»

<http://document.ua/pro-zatverdzhennja-ta-vprovadzhennja-mediko-tehnologichnih-d-doc190536.html>



14. Протоколи діагностики та лікування інфекційних хвороб у дітей.- Затверджено наказом МОЗ України від 09.07.2004 р., №354 [www.nmu.edu.ua /kaf 34.php](http://www.nmu.edu.ua/kaf34.php); <https://www.moz.gov.ua/ua>.

15. Календар профілактичних щеплень в Україні.- Наказ МОЗ України №595 від 16 вересня 2011 року (у редакції наказу Міністерства охорони здоров'я України від 11 серпня 2014 року №551) [www.nmu.edu.ua /kaf 34.php](http://www.nmu.edu.ua/kaf34.php); <https://www.moz.gov.ua/ua>.

16. Протокол лікування менінгококемії у дітей Наказ МОЗ України від 12.10.2009 № 737 [www.nmu.edu.ua /kaf 34.php](http://www.nmu.edu.ua/kaf34.php); <https://www.moz.gov.ua/ua>.

17. Протокол лікування гострих кишкових інфекцій у дітей Наказ МОЗ України N 803 від 10.12.2007 Про внесення змін до наказу МОЗ від 09.07.04 N 354; Про затвердження Протоколів діагностики та лікування інфекційних хвороб у дітей [www.nmu.edu.ua /kaf 34.php](http://www.nmu.edu.ua/kaf34.php); <https://www.moz.gov.ua/ua>.

18. Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах грип та гострі респіраторні інфекції [www.nmu.edu.ua /kaf 34.php](http://www.nmu.edu.ua/kaf34.php); <https://www.moz.gov.ua/ua>.

19. Уніфікований клінічний протокол первинної медичної допомоги дорослим та дітям гострі респіраторні інфекції – Затверджено Наказ Міністерства охорони здоров'я України 16 липня 2014 р. № 499 [www.nmu.edu.ua /kaf 34.php](http://www.nmu.edu.ua/kaf34.php); <https://www.moz.gov.ua/ua>.

20. Уніфікований клінічний протокол первинної медичної допомоги дорослим та дітям грип – Затверджено Наказ Міністерства охорони здоров'я України 16 липня 2014 р. № 499. [www.nmu.edu.ua /kaf 34.php](http://www.nmu.edu.ua/kaf34.php); <https://www.moz.gov.ua/ua>; <https://www.moz.gov.ua/ua>.

22. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної і третинної медичної допомоги дітям ВІЛ інфекція – Затверджено Наказ Міністерства охорони здоров'я України 24 лютого 2015 р. № 92 <https://www.moz.gov.ua/ua>.

23. Уніфікований клінічний протокол медичної допомоги дітям із хронічним вірусним гепатитом В. Наказ МОЗ №59 від 29.01.2013 р. [www.nmu.edu.ua /kaf 34.php](http://www.nmu.edu.ua/kaf34.php); <https://www.moz.gov.ua/ua>.

24. Уніфікований клінічний протокол медичної допомоги дітям із хронічним вірусним гепатитом С. Наказ МОЗ №59 від 29.01.2013 р. [www.nmu.edu.ua /kaf 34.ph](http://www.nmu.edu.ua/kaf34.php); <https://www.moz.gov.ua/ua>.

25. Галузевий стандарт вищої освіти Освітньо-кваліфікаційна характеристика спеціаліста за спеціальністю 7.110104 педіатрія.- Київ, 2003.-Видавництво «Книга-плюс».- 23 с. [www.moz.gov.ua/ua](https://www.moz.gov.ua/ua).